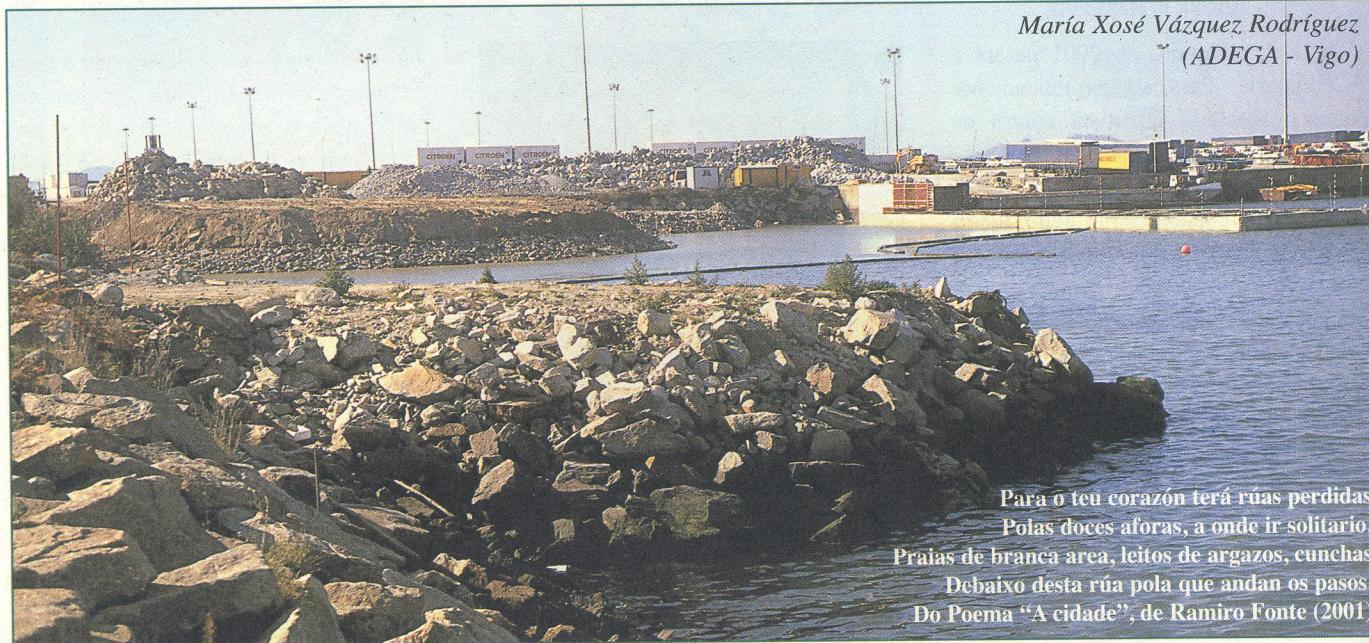

NOVOS RECHEOS NA RÍA DE VIGO

¿É ESTA A CIDADE QUE DESEXAMOS?

Para o teu corazón terá rúas perdidas
Polas doces aforas, a onde ir solitario,
Praias de branca area, leitos de argazos, cunchas
Debaixo desta rúa pola que andan os pasos.
Do Poema "A cidade", de Ramiro Fonte (2001)

SE UN HABITANTE DA GALLAECIA ROMANA VIAXASE Ó NOSO TEMPO E VISITASE A ZONA DE VIGO, ENTRE O AREAL E O BERBÉS, ATOPARÍASE CON QUE NON QUEDA NIN UN CENTÍMETRO DA COSTA TAL E COMO EL A COÑECEU. O RESTO PRESENTA UN PERFIL ARTIFICIAL, MODELADO POR E PARA O SER HUMANO. MALIA OS EFECTOS NEGATIVOS DOS RECHEOS REALIZADOS, ASISTIMOS A UNHA PROLIFERACIÓN DE PROXECTOS QUE SUPOÑEN NOVOS ATERRAMENTOS. O MÁIS INMEDIATO É O PROXECTO DE AMPLIACIÓN DO PEIRAO DO AREAL, NO PORTO DE VIGO, OBXECTO DUNHA FORTE CONTESTACIÓN SOCIAL.

Estas actuacións agresivas e irreversibles teñen ocasionado cambios na dinámica de correntes e, polo tanto, no labor erosionador-sedimentador que ten lugar na ría e que dá lugar á súa riqueza biolóxica. Moitos dos aterramentos levados a cabo eran superfluos e innecesarios, ou presentaban deseños que esquecían o impacto ambiental. Algunxs deles foron declarados manifestamente ilegais e ambientalmente moi prexudiciais, incluso xudicialmente, como o macrorecheo de Bouzas, que causou a desaparición dun dos mellors bancos mariisqueiros da ría de Vigo. Como exemplo paradigmático dos cambios que están a acontecer temos a virtual desaparición, a medio prazo, da praia de Samil, que vén perdendo area a ollos vistas durante os últimos anos.

Lonxe de fuxir deses errores ainda recentes semella que se profunda neles áinda máis. Parecemos continuar cunha frenética actividade constructora sen razón. O cemento fronte á vida, porque esa vida semella lembrarnos que o ser humano hai moito tempo que decidiu

xogar a Deus e non só afastarse do seu ambiente natural senón tentar dominalo e sometelo.

A AMPLIACIÓN DO PEIRAO DO AREAL

A demostración de que profundamos nos nosos errores está na proliferación de proxectos que implican aterramentos ou construcción de espigóns, que están a transmitirse ou a ser promovidos pola Autoridade Portuaria de Vigo, como o proxecto de ampliación do peirao do Areal.

O recheo do Areal sería dunha magnitud equivalente a 30 campos de futbol coma o de Balaídos, ocupando unha superficie similar á do centro da cidade de Vigo. Ademais, permítense almacenar ata cinco alturas de contedores de 2,5 metros cada un, polo que a altura total do almacenamento pode acadar os 12,5 metros. ¿Cál é a consecuencia? Que para ver o mar desde Vigo haberá que subir ó monte de O Castro, pois unha vez realizado o proxecto previsto, non será posible acceder á costa desde ningún lugar do centro da cidade.

Este proxecto implica o aterramento de 208.000 m² e o vertido de 3.189.530 m³ de material de recheo, de procedencia deliberadamente indeterminada para que sexa posible solucionar un problema acuciante na cidade, a eliminación de restos de desterrados de estradas e de todo tipo de obras públicas e privadas.

A MAGNITUDE DO RECHEO DO AREAL EQUIVALE A 30 CAMPOS COMA O DE BALAÍDOS, OU A TODO O CENTRO DA CIDADE DE VIGO

Un efecto sobre o que teñen chamado a atención expertos da Universidade, do Instituto de Investigacións Mariñas (CSIC) e do Instituto Español de Oceanografía, radicados na cidade de Vigo, é a remoción e dragado de aproximadamente 35.000 m³ de fangos. O Informe 2000 do Observatorio Medioambiental da Ría de Vigo (Fundación ProVigo, 2001) recoñece as concentracións elevadas de contaminantes presentes nestes fangos (organoclorados, hidrocarburos, metais pesados, etc.) propias, por outro lado, de zonas de elevado tráfico

marítimo. O informe do Ministerio do Ambiente recoñece que o dragado implicaría a posta en suspensión e o esparexemento pola ría de, como mínimo, o 5% do material dragado, ata uns 5 km de radio de expansión. O efecto sobre a fauna mariña é moi grave, co risco engadido de que estes contaminantes de naturaleza acumulativa se introduzcan na cadea alimentaria e cheguen ata os seres humanos que os consumimos.

UNHA OBRA SEN XUSTIFICACIÓN

A discusión en torno a unha obra de tanta envergadura xira en torno á súa necesidade. Dende a Autoridade Portuaria adúcese como obxectivo a búsqueda de liña de atraque para buques de gran calado. Esta xustificación non se mantén, pois en realidade perderíase un 38% de liña de atraque con respecto á situación actual do peirao transversal, que quedaría devorado polo futuro aterramento. O novo peirao disporá de dúas vertentes, unha de 710 metros e outra de 250. Estes 960 metros suporán unha perda de máis de 600 metros de liña de atraque respecto ós 1.550 metros de lonxitude aproximada actual.

MAIS DO 5% DO MATERIAL DRAGADO EXPARÉXESE POLA RIA ATA UNS 5 KM DE RADIO, RECOÑECE O MINISTERIO DO AMBIENTE

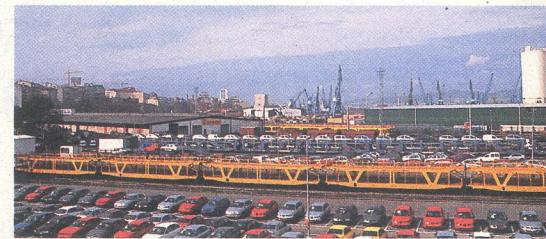
A maiores, a necesidade de calado para o atraque de grandes buques que aparece no proxecto, atópase disponible en estruturas portuarias actuais do porto de Vigo e que non están sendo utilizadas para tal fin. O impacto ambiental e social sería moito menor se se adecuasen instalacións existentes, pois coa ampliación do peirao do Berbés, onde está situada a lonxa, acádase ata 20 metros de calado e ten 750 metros de liña de atraque. Só requeriría acondicionar a escolleira exterior.

Pode que a verdadeira razón do proxecto sexa a de gañar superficie para unha zona de manobra e almacenamento. Estando a piques de se realizar un proxecto de Porto Seco para o almacenamento de mercadorías do porto de Vigo, que proporcionará 4.000.000 de m² de superficie, non parece que vaia ser necesario un novo recheo co mesmo fin. Non é necesario que se establezan fábricas ou se almacenen materiais no Porto tendo a posibilidade de facelo terra adentro. Pero pode ser necesario se o que se persegue é o beneficio eco-

nómico. Así, o último práctico do Porto declara que o que busca a Autoridade Portuaria é gañar metros cadrados na zona onde se cobran maiores tarifas ós consignatarios, pois no Porto Seco de Salvaterra o diñeiro non irá directamente ás arcas do Porto senón a un consorcio. Esto non é máis que unha continuación da política de ubicar en instalacións portuarias empresas alleas á actividade do Porto, como almacéns de construción, conservadoras ou distribuidoras, que deberían estar en polígonos industriais pero que están aí porque representan unha fonte de ingresos para a Autoridade Portuaria.

POR UNHA XESTIÓN INTEGRAL DA RÍA

O que non atopamos é argumento xustificativo ningún da necesidade dun recheo de tanta dimensión como o do Areal e si podemos predicir consecuencias ecolóxicas importantes e irreversibles. Na Ría de Vigo áchanse 5 dos 21 espacios litorais incluídos na Proposta Galega para a Rede Natura 2000 (Cabo Udra no Morrazo, Costa da Vela, Enseada de San Simón, Illas Cíes e A Ramallosa) e existe unha riqueza arqueolóxica importante en Rande, 31 navios fundidos hai 300 anos e aínda sen recuperar. Todo isto ven a sumarse aos sectores pesqueiro, marisqueiro, turístico e deportivo,

Zoa dos novos recheos, vistos dende terra.

que sufren directamente os cambios que no ecosistema da ría se poidan producir.

Tanto neste como nos outros proxectos en trámite, ADEGA ven esixindo dos responsables municipais e portuarios unha planificación global, que contemple o carácter único e unitario da Ría de Vigo. É necesario un enfoque integral de cómo queremos que sexa a nosa cidade, e que tente equilibrar o desenvolvemento económico, o disfrute social da costa e o mantemento da riqueza natural.

Representación da costa viguesa, entre O Berbés e O Areal, no século II, en contraposición ó seu perfil actual.

ACTUACIONES EN PROXECTO NA RÍA DE VIGO

- Porto deportivo de Canido.** Proxecto paralizado despois de discrepancias entre o Concello de Vigo e a Xunta, pero aínda latente. Implica un recheo duns 30.000 m².
- Estación petroleira na dársena de Bouzas.** Reformulación dun proxecto antigo rexeitado pola Xunta. Implica un recheo de 15.000 m² e sustitúe a proposta inicial dun espigón con arcos (que permitía o intercambio de augas) por outro cego.
- Estación marítima.** Espigón de 500 m. (con calado de 10 m.) para porto deportivo.
- Novo porto deportivo en A Lagoa.** Requiere un espigón de 235 m. e un recheo de 33.000 m², que impide significativamente a renovación das augas da ría na zona afectada.
- FRIOTEIS.** Espigón de 80 m. e unha superficie de recheo de 2.000 m².
- Praia artificial de Teis.** Situada entre dous espigóns de 110 m a construir, o que poría en perigo a veciña praia de Arealonga.
- PESCANOVA, Chapela.** Solicitud dun recheo de 13.500 m² como parte dun proxecto moito máis amplo denominado AUCOSA, obxectado polo Concello de Vigo. Ameaza todo o sistema interior da ría, con claro impacto na pesca, marisqueo e turismo, e especialmente o contorno da illa de San Simón.
- Recheo cargadoiro de Mineral de Punta Soutelo.** Ó igual que o caso precedente, choca coa proposta da Xunta para a Rede Natura 2000. O Concello de Redondela ten interposto alegacións.
- Enseada de O Con,** en Moaña. Un proxecto aprobado propón un aceptable espigón sobre pilotes, pero agora preténdese un recheo para adiantar a liña costeira.
- San Adrián de Cobres,** en Vilaboa. Solicitud de "Desguaces y Salvamentos Ría de Vigo" para reencher 1.700 m². Non hai estudio de impacto pero a execución de desguaces a flote resulta xa dubidosamente legal.
- Ampliación do peirao de O Areal.** Desmesurado e superfluo, xa que de se aproveitar o exterior do recheo parcelado en zona 10, disporase de 750 m. de liña de atraque con calado de 20 m.